

עפ"ג 21112/12/23 - שחדאה מחאמרה (עציר) תושבי איו"ש נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

07 פברואר 2024
עפ"ג 21112-12-23
מחאמרה(עציר) נ' מדינת
ישראל

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן - אב"ד
כבוד השופט אריאל חזק
כבוד השופט יעקב דנינו

המערער: שחדאה מחאמרה (עציר) תושבי איו"ש
נגד
המשיבה: מדינת ישראל

נוכחים:

המערער ובא-כוחו, עו"ד אבו מדיעם

ב"כ המשיבה, עו"ד ענבל חיים

מהות הערעור - ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום באר-שבע (כב' השופטת ש.שטרית) מתיק פלילי
10.09.23 55356-03-22 מיום

פסק דין

המערער הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירות של כניסה או ישיבה בישראל שלא כחוק, לפי סעיף 12 (1) בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: "חוק הכניסה לישראל"); 3 עבירות; קשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499 (א)(1) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 בחוק העונשין; סיוע לגניבת רכב, לפי סעיף 413ב ו- סעיפים 29 (א) ו- 31 בחוק העונשין - 2 עבירות; נהיגה פוחזת של רכב, לפי סעיף 388 (א)(1) בחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון נהיגה - מעולם לא הוציא, לפי סעיף 10(א) בפקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת התעבורה"); ונהיגה בקלות ראש, לפי סעיף 62 בפקודת התעבורה.

בית המשפט קבע כי יש לראות בכלל מעשי המערער כאירוע אחד ולקבוע להם מתחם עונש הולם כולל. עמד על חומרת העבירות בהן הורשע המערער; על הערכים המוגנים בהן ועל מידת הפגיעה בערכים; התייחס למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות השונות ולנסיבות ביצוע העבירות; וקבע שמתחם העונש ההולם נע בין 36 ל- 66 חודשי מאסר בפועל. אשר לעונש שיש להטיל על המערער, בית המשפט שקל את עברו הפלילי של המערער; את העובדה שהוא ריצה מאסרים והוטלו עליו מאסרים על תנאי והוא שב ומבצע עבירות מאותו סוג ועבירות נוספות; ואת הצורך בהרתעת היחיד והרבים. ומנגד, שקל את נסיבותיו האישיות של המערער ואת הודאתו - הגם שהיא באה בשלב מאוחר במשפט, לאחר

שנשמעה עדותם של מספר שוטרים. ובסופם של דברים הטיל על המערער 48 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; הפעיל מאסרים על תנאי בני 10 חודשים, 6 חודשים ו- 3 חודשים, בחופף ובמצטבר כך שסה"כ 10 חודשים ירוצו במצטבר לעונש שהוטל והיתר בחופף. ובסה"כ הטיל על המערער 58 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מאסרו; 10 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירות רכוש מסוג פשע; 10 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירות של נהיגה פוחזת ונהיגה בקלות ראש; 5 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירות של חוק הכניסה לישראל שלא כדין; 6 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה; וקנס בסך 10,000 ₪ או 30 ימי מאסר תחתיו.

מכאן הערעור, המופנה נגד אורך עונש המאסר בפועל, אורך עונשי המאסר המותנה וגובה הקנס.

ב"כ המערער טוען שבית המשפט החמיר בעונשו של המערער. ציין שהרשעת המערער היא בעבירת ניסיון גניבת רכב וציין שהמערער הודה במיוחס לו ולקח אחריות על מעשיו. עוד טען, שעברו הפלילי של המערער איננו מכביד ושהמשמעות של הטלת קנס של 10,000 ₪ או חודש מאסר תחתיו היא שהמערער יאלץ לשאת חודש מאסר נוסף לתקופת המאסר שנקבעה לו. וביקש להקל בכל רכיבי הענישה שהוטלו על המערער.

ב"כ המשיבה טענה כי נסיבות ביצוע העבירה חמורות מאוד ושעברו הפלילי של המערער משמעותי ואף מאותו סוג. וציינה שהמערער ביצע את מעשיו כאן כחודשיים בלבד לאחר שחרורו ממאסר. טענה כי העונש שהוטל על המערער מתאים לנסיבות וביקשה לדחות את הערעור.

קראנו את כל החומרים הנוגעים לענין ושמענו את טיעוני הצדדים והחלטנו לדחות את הערעור.

המעשים עליהם המערער נותן את הדין חמורים ביותר. המערער, תושב יאטה, שאין לו היתר להימצא בישראל, פעל במשותף עם אחר לגניבת כלי רכב מישראל והעברתם לשטחי הרשות הפלסטינית. באירוע הראשון, האחר גנב רכב מבאר שבע והסיעו לעבר שטחי הרשות כשבדרך המערער חבר אליו ושימש עבורו כרכב מוביל. בשלב מסוים השניים הגיעו למחסום משטרת. הנאשם עצר את רכבו בשול הכביש והאחר פתח בנסיעה מהירה לעבר המחסום ופרץ אותו תוך עלייה על הדוקרנים שנפרסו במקום. הנאשם נחלץ במהירות לסייע לשותפו, עקף את המחסום המשטרת, אסף את שותפו לרכבו והשניים נמלטו מהשוטרים לעומק שטחי הרשות. באירוע השני, שהתרחש ימים ספורים לאחר האירוע הראשון, שוב חברו יחד המערער ואחר. האחר גנב רכב מהעיר ערד והמערער נסע לפניו כמוביל לעבר שטחי הרשות הפלסטינית. השניים הגיעו למעבר ג'ימבה וירדו אל השטח. שוטרים הבחינו בהם ופתחו במרדף אחריהם. תוך כדי המרדף, המערער איפשר לרכב הגנוב לעקוף אותו והוא חסם את נתיב הנסיעה שרדפה אחרי הרכב הגנוב תוך ניסיון להסיטה מהכביש. המערער ושותפו הגיעו לשטחי הרשות הפלסטינית ושם שוטרים פרסו מחסום דוקרנים בניסיון לעצור את השניים. הרכב הגנוב פרץ את המחסום והמשיך בנסיעה מהירה. והמערער הגיע אחריו בנסיעה מהירה ואילץ שוטר שעמד במקום לקפוץ הצידה כדי להימנע מפגיעה. השוטרים המשיכו במרדף אחרי המערער והמערער ניסה להסיט את הניידת מהדרך. בשלב מסוים המערער נסע בין שתי ניידות, סטה לצדדים ופגע בניידות עד אשר אחת הניידות הצליחה לעקוף את רכב המערער ולגרום לעצירתו. המערער לא אמר נואש, הוא ירד מהרכב ופתח במנוסה לעבר בתים שהיו בקרבת מקום. בשלב מסוים המערער עצר, נטל לידיו סלע גדול, הסתובב לעבר השוטר שרדף אחריו ואיים עליו שיזרוק

עליו את הסלע ויהרוג אותו. המערער הגיע אל פאתי הכפר ונכנס לאחד הבתים, כששוטר דולק אחריו ועולה בעקבותיו בגרם המדרגות. הנאשם שב ואיים על השוטר בכך שהניף לעברו את הסלע ואמר שיהרוג אותו. בשלב זה התחילו להגיע למקום תושבים נוספים והשוטר חשש ונאלץ לירות באוויר כדי לסגת בבטחה מהמקום, ובסופו של דבר המערער התחמק מהשוטרים. כעבור כחודשיים, המערער שהה בשטח שבין מושב תלמים לחוות פילים וכששוטרים הגיעו למקום הוא ברח והסתתר בצמרת אחד העצים, וכשנשאל לשמו הזדהה בשם אדם אחר.

מעשי המערער מבטאים פעילות עבריינית מקצועית יזומה, מתוכננת ושיטתית, שבוצעה יחד עם אחר, במסגרתה המערער ושותפו גנבו שני כלי רכב, התעמתו עם שוטרים ופעלו בכוחניות עבריינית מסוכנת.

העובדה שבסופו של דבר האירועים לא הסתיימו בפגיעות גוף אינה צריכה להקהות מחומרת המעשים.

הסכנה הכרוכה בנהיגה פרועה על ידי אדם שמעולם לא קיבל רישיון נהיגה, ובמיוחד בפריצת מחסום משטרתו שבסביבתו נמצאים שוטרים; והסכנה בהתקרבות לעבר רכב אחר תוך כדי נהיגה כדי להסיט את הרכב ממסלול נסיעתו, רבה, חמורה וממשית.

האירוע בו המערער איים בצורה מוחשית להרוג שוטר שרדף אחריו בפגיעה בסלע שהיה בידיו, והכל באזור עוין בשטחי הרשות הפלסטינית, ממחיש את חומרת הסכנה שהמערער העמיד בהתנהגותו.

גניבת כלי רכב גורמת נזקים כלכליים חמורים לפרט ולחברה, לצד עגמת נפש רבה וטרדה גדולה לבעלי כלי הרכב שנגנבו.

גניבת כלי רכב בישראל לשם העברתם אל תחומי הרשות הפלסטינית, חמורה ומקוממת במיוחד. עבריינים משטחי הרש"פ רואים בישראל כר נוח וזמין לגניבת כלי רכב, ולא אחת, כפי שככל הנראה קרה גם במקרים שבענייננו, כלי הרכב הנגנבים מוזמנים מראש, בהתאם לסוגם או תוצרתם. וכך כלי רכב שבעליו שילם עליו בישראל הון רב, מגיע לשטחי הרשות ונמכר שם במחיר נמוך לאין ערוך מזה שבעליו שילמו עליו, ותושבי הרשות נהנים מהאפשרות לרכוש כלי רכב בזול על חשבון אזרחי מדינת ישראל. ניסיון החיים מלמד, שהסיכוי למצוא רכב גנוב בשטחים ולהחזירו לבעליו או לחברת הביטוח ששילמה את שווי, קלוש, וכרוך בתשומות גבוהות שלא ניתן להפעילם בדרך שגרה.

נוכח היקף התופעה והנזקים שנגרמים בעטיה, המחוקק ייחד הוראות מיוחדות לעבירות הרכוש הקשורות לכלי רכב וקבע להן עונשים חמורים מאלה הקבועים לעבירות הרכוש הכלליות. ומדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה הינה של רצינות וחומרה, הנותנת את הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה.

בית המשפט העליון קבע בשורה ארוכה של פסקי דין כי יש להטיל על מי שהורשע בעבירות של גניבת רכב ענישה מחמירה. והלכה למעשה, בתי משפט מטילים עונשי מאסר בפועל, מאחורי הסורגים, על עבירת גניבת רכב, גם כאשר מדובר בנאשמים צעירים וכאלה שאין להם עבר פלילי.

כאן, כאמור, מדובר בשתי עבירות של סיוע לגניבת רכב, שבוצעו בצוותא עם אחר, מתוך תכנון מוקדם, כשהמערער שוהה בישראל שלא כדין, ונוהג ברכב, על אף שמעולם לא החזיק ברישיון נהיגה, וכשתלויים ועומדים נגדו מאסרים על תנאי ברי הפעלה, המצטברים לכדי 19 חודשי מאסר.

עבירת הסיוע יכולה להתבטא באופנים שונים, שחומרם משתנה בהתאם לתרומתם לביצוע העבירה המוגמרת ולקרבתם אליה. כאן, המערער קשר עם האחר לגנוב רכבים ולהעבירם לרש"פ ותפקידו היה לנהוג ברכב המוביל. האופן שבו פעל באירועים, כפי שתואר, מלמד על חלקו המרכזי במעשים. ובמצב דברים זה יש להתייחס לעבירות הסיוע בהן הורשע המערער ככאלה הנמצאות בקרבה לעבירה המוגמרת.

העונש הקבוע לעבירת נהיגת רכב בפזיזות, לפי סעיף 338(א)(1) בחוק העונשין, בה הורשע המערער, הוא 3 שנות מאסר. הענישה הקונקרטית תלויה בנסיבות המסימות של ההתנהגות, בביטוייה ובתוצאותיה. בצד התחנות של הרף נמצאות ההתנהגויות העולות אך במעט על עבירות תעבורה ובצד העליון שלו נמצאות ההתנהגויות הטומנות בחובן סכנה ממשית לאדם, הקרובות באופיין הפיזי - ולא במחשבה הפלילית הנלווית אליהן - לעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. ובהתאם, הענישה נעה בין מאסר בעבודת שירות ועד ל- 30 חודשי מאסר בפועל (ראה ע"פ 3867/08 מוחמד סיתאוי נגד מדינת ישראל, 03.09.08; ע"פ 8704/08 הייב נגד מדינת ישראל, 23.4.09; ע"פ 4836/11 חמאד נגד מדינת ישראל, 11.1.12; ע"פ 5691/09 ג'בארין נגד מדינת ישראל, 11.10.09).

אופן נהיגתו של המערער ברכב, שהעמיד בסיכון משמעותי את השוטרים ומשתמשי דרך אחרים, נמצא במקום גבוה על סולם חומרת עבירת הנהיגה בפזיזות, ועקרונית הוא יכל לשכלל גם עבירת סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה.

מתחם העונש ההולם לעבירת כניסה לישראל ושהייה בה שלא כדין, ללא עבירות נלוות, נע על המנעד שבין מאסר על תנאי לבין 5 חודשי מאסר בפועל ועל תנאי. כאשר נלווית לכך עבירה נוספת, המתחמים גבוהים יותר והעונש ההולם כולל מאסר בפועל למשך חודשים ממושכים. (ראה רע"פ 3677/13 מוחמד אלהרוש נ' מדינת ישראל, ורע"פ 3173/09 מוחמד פראגין נ' מדינת ישראל).

אין זו הפעם הראשונה שהמערער מבצע עבירות רכב בישראל. לחובת המערער ארבע הרשעות קודמות. בשנת 2015 הוא הורשע בעבירות של כניסה לישראל שלא כדין והסעת שב"ח, ונידון לשלושה חודשי מאסר בפועל; בשנת 2016 הוא הורשע בעבירות של הפרת תנאי מתנאי הרישיון והסעת שב"ח, ונידון לשבעה חודשי מאסר בפועל; בשנת 2017 הוא הורשע בעבירות של כניסה לישראל שלא כדין והפרעה לעובד ציבור, ונידון לארבעה חודשי מאסר. ובפעם האחרונה, בשנת 2020, המערער נדון על עבירות של כניסה לישראל שלא כדין, קבלת רכב גנוב, תקיפה הגורמת חבלה של ממש ותקיפת שוטר במילוי תפקידו, ל- 18 חודשי מאסר בפועל, ושלושה מאסרים על תנאי. באותו מקרה, המערער נכנס לישראל שלא כדין, קיבל לידיו רכב שנגנב ממושב שדה משה, נהג ברכב הגנוב, ללא רישיון, התנהל אחריו מרדף רכוב ואחר כך רגלי, וכאשר הוא נתפס ונעצר הוא תקף שוטר באגרופים ובעיטות ונשך את חברת איתורן.

מכלול הנתונים מלמד כי מדובר בעבריין רצידיביסט, שאיננו נרתע מהחוק, אשר פעם אחר פעם נכנס לישראל שלא כדין

ומבצע בה עבירות, למרות מאסרים שנשא בעבר ומאסרים על תנאי התלויים ועומדים נגדו, ואין מנוס ממיצוי הדין אתו.

בהתאם לסעיף 58 בחוק העונשין, הכלל הוא שמי שהוטל עליו עונש מאסר בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש המאסר על תנאי, ישא את שתי תקופות המאסר בזו אחר זו, אלא אם בית המשפט הורה מטעמים שיירשמו, על חפיפה מלאה או חלקית של התקופות. בענייננו, בהתחשב בחומרת המעשים ובדמיון הרב בין מעשי המערער כאן למעשים עליהם הוטל עליו המאסר על תנאי, הפעלת המאסר על תנאי במצטבר לעונש המאסר, מתבקשת. יוזכר שבית המשפט הורה על חפיפת שתי תקופות מאסר על תנאי בני 6 ו-3 חודשים, לתקופת המאסר שנקבעה למערער.

עבירות גניבת רכב מבוצעות לשם השגת רווח כספי. בעבירות שמטרתן השגת רווח כספי יש טעם בהשתתפות רכיב עונשי כלכלי. כאן המערער היה מעורב בגניבת שני כלי רכב ובהעברתם לשטחי הרשות הפלסטינית, ויש להניח שהוא הפיק רווח כספי ממעשיו ומנגד גרם נזק ממוני משמעותי לבעלי הרכב או לחברות הביטוח שביטחו אותם.

בנסיבות המתוארות, עונש המאסר שהוטל על המערער הולם את חומרת מעשי העבירות בנסיבותיהם, את מידת אשמו של המערער, ואת רקעו של המערער ומסוכנותו לציבור; תקופות המאסר על תנאי שנקבעו למערער אינן חורגות מהמקובל בנסיבות; והקנס שהושת על המערער סביר. לא מצאנו להתערב במרכיב כלשהו במרכיבי העונש שנקבעו למערער.

הערעור נדחה.

ניתן והודע היום כ"ח שבט תשפ"ד, 07/02/2024 במעמד הנוכחים.

אליהו ביתן, שופט, סגן
הנשיאה

אריאל חזק, שופט

יעקב דנינו, שופט